

ER IS ALTIJD EEN ANDER VERHAAL

De waarheid is nooit precies zoals je denkt dat ie zou zijn

Johan Cruijff

Beleidsplan Theater Sonnevanck 2021 - 2024

Inhoudsopgave

Inleiding Theater Sonnevanck	2
Visie	3
Profiel	4
Activiteiten	9
Talentontwikkeling	13
Publiek	14
Educatie en participatie	16
Bedrijfsvoering	19

Theater Sonnevanck

MISSIE

Theater Sonnevanck wil met actueel muziektheater bijdragen aan de groei van kinderen en jongeren uit alle lagen van de samenleving tot ruimdenkende volwassenen, die in staat zijn met tegenstrijdigheden en meervoudige waarheden om te gaan. Zo versterken we het creatief en probleemoplossend vermogen van de maatschappij.

Theater Sonnevanck is een landelijk jeugdtheatergezelschap, met Enschede als thuisbasis. Sonnevanck maakt nieuw, maatschappelijk relevant muziektheater. We spelen voorstellingen in de landelijke theaters, in speellokalen van basisscholen en op schoolpleinen van scholen voor voortgezet onderwijs in onze vrachtwagentrailer. We coproduceren structureel met Toneelgroep Oostpool, met de Nederlandse Reisopera en met Phion, orkest van Gelderland en Overijssel. Sonnevanck heeft goede samenwerkingsrelaties met de stad Enschede, de cultuurregio Twente en de provincie Overijssel.

Sonnevanck staat er goed voor. We hebben het succes van de periode 2013-2016 doorgezet in de periode 2017-2020. Onze voorstellingen worden gewaardeerd door publiek en vakgenoten. Recensies zijn positief tot juichend. In 2017 wonnen de voorstellingen *Pretpark* en *It's my mouth I can say what I want to* een zilveren Krekel, in 2018 *Princess* en *Edward Scharenhand*. *Princess* won ook de Gouden Krekel. We bereiken rond de 35.000 kinderen en jongeren per jaar. Artistieke medewerkers komen graag naar Enschede om bij ons te werken. We hebben Twente, Overijssel en Sonnevanck stevig op de theaterkaart van Nederland gezet.

Op 1 januari 2021 zal een nieuwe artistiek directeur aantreden. Flora Verbrugge neemt na 31 jaar afscheid en draagt het stokje over aan Daniël van Klaveren (1983), die sinds 2018 als gastregisseur aan Sonnevanck is verbonden. Met het gezamenlijk schrijven van dit beleidsplan is een begin gemaakt met de overdracht.

Daniël van Klaveren is opgeleid als acteur aan de HKU (2005) en heeft als regisseur, schrijver en acteur veel ervaring met jeugd als publiek opgebouwd bij o.a. STIP theaterproducties en de Toneelmakerij. Parallel daaraan ontwikkelde hij zich als regisseur van muziektheater en opera bij o.a. Opera Zuid en de Dutch National Opera Academy.

Daniël zal voortbouwen op Sonnevanck's pijlers van maatschappelijk engagement en muziektheater. Tegelijkertijd zal hij nieuwe impulsen geven, met name aan het muzikale deel van ons werk. We verbinden makers van een nieuwe generatie aan Sonnevanck, bij wie muziek een essentieel element is van hun artistieke identiteit. We gaan groot gemonteerd muziektheater maken in de grote zaal en in een eerste locatieproductie in Enschede. We investeren structureel in talent- en genreontwikkeling en starten nieuwe samenwerkingen met culturele en maatschappelijke partners.

Visie

Kinderen en jongeren van nu staan straks als volwassenen voor grote uitdagingen. Ze groeien op in een tijd van omwentelingen. Klimaatverandering dwingt onze samenleving tot het inleveren van individuele vrijheden en rijkdom. Migratiestromen vragen om herziening van ieders zelfbeeld en herverdeling van ruimte, werk en bezit. Nieuwe technologieën brengen nieuwe ethische dilemma's. Deze en andere opgaven gaan een enorm beroep doen op het probleemoplossend vermogen van de volwassenen van morgen. Zij hebben vaardigheden nodig waarmee ze de vraagstukken van hun tijd kunnen aanpakken en een goed leven voor zichzelf en voor elkaar kunnen scheppen.

Daarbij gaat het om vaardigheden als creativiteit, het vermogen tot samenwerken en empathie, kritisch afwegen wat de betrouwbaarheid van informatie is en oplossingsgericht kunnen handelen. Essentieel daarbij is het kunnen omgaan met onzekerheden en met gelaagdheid. Je kunt pas creatief zijn wanneer je kan denken: 'Alles kan anders dan het nu is'. En je kunt pas samenwerken wanneer je weet: 'Misschien zie jij iets heel anders dan ik, terwijl we toch naar hetzelfde kijken'. Maar mensen - ook kinderen - zijn van nature niet heel goed in omgaan met onzekerheid en gelaagdheid. We houden van houvast, van onomstotelijke waarden en we hebben graag gelijk. Kunst creëert ruimte om onzekerheid toe te laten, om te beseffen dat de werkelijkheid niet enkelvoudig is en onze kijk op de wereld niet de enig mogelijke. Kunst kan ons plezier geven in meervoudige waarheden en vrede in het besef dat alles stroomt en beweegt.

Sonnevanck's muziektheater neemt kinderen en jongeren mee in gelaagde verhalen, waarin meerdere perspectieven op de werkelijkheid naast elkaar bestaan. Personages gaan de wereld in en ontmoeten anderen. Tegengestelde belangen leiden tot conflicten en emotie en het is niet zo dat er één iemand 'gelijk heeft'. De werkelijkheid is meerstemmig. Net als de muziek in onze voorstellingen is hij opgebouwd uit verschillende lagen. Meeleven met meerdere personages tegelijk is een oefening in empathie en in het hanteren van verschillende perspectieven. Sonnevanck's muziektheater daagt je uit complexiteit, twijfel en onzekerheid te omarmen. En te lachen om onbuigzaamheid en spijkerharde standpunten.

Sonnevanck wil dat alle kinderen zichzelf kunnen herkennen in zijn voorstellingen. We problematiseren diversiteit niet, maar presenteren het als vanzelfsprekend: we leven in een diverse samenleving. We geven makers van verschillende achtergronden de ruimte om hun verhalen aan de jeugd te vertellen. We vragen hen theater te maken over actuele maatschappelijke thema's die hen bezighouden en die óók actueel zijn voor kinderen of jongeren.

Live muziek is essentieel voor Sonnevanck. Het publiek ziet de interactie tussen musici en acteurs: ook in de confrontatie tussen disciplines ervaar je meerstemmigheid en gelaagdheid. Dat dit live in het hier en nu gebeurt, verbindt en vergroot de betrokkenheid. Het ervaren van meerstemmige muziek is een oefening in goed luisteren. Sonnevanck's muziektheater vertelt: 'Er is altijd een ander verhaal'. En daagt je uit daar naar te luisteren.

Profiel

ARTISTIEK PROFIEL

Sonnevanck onderscheidt zich door het maken van narratief muziektheater over actuele maatschappelijke thematiek. Drie zaken zijn kenmerkend voor onze voorstellingen:

- Maatschappelijke relevantie
- Meervoudig perspectief
- Muziektheater

Maatschappelijke relevantie

Elke nieuwe voorstelling begint met de vraag aan een maker: 'Welke maatschappelijke thema's houden jou nu bezig? Welke daarvan zijn ook voor kinderen en jongeren urgent, concreet in hun leven: het schoolplein, de klas, de vriendengroep?' Zo creëert Sonnevanck theater van nu, opwindend voor kinderen en jongeren omdat ze voelen: 'dit gaat over mij!', en tegelijkertijd relevant voor de volwassenen die hen begeleiden.

Meervoudig perspectief

Sonnevancks verhalen gaan over mensen, emoties en dilemma's. Met overtuigend spel, meeslepende muziek en veel humor zorgen we dat het publiek met alle personages meeleeft, ook met degenen die recht tegenover elkaar staan. Dilemma's en morele vragen worden niet opgelost op het toneel maar zorgvuldig in de hoofden en harten van het publiek neergelegd: de voorstelling moet twijfel en onzekerheid oproepen, een oefening zijn in empathie en in omgaan met meervoudige waarheden.

Muziektheater

Sonnevanck maakt muziektheater: theater waarin muziek onmisbaar is om het verhaal te vertellen en gelijkwaardig is aan tekst en beeld. Altijd zijn er live musici op het toneel, vaak wordt er gezongen. We gebruiken muziek van alle stijlen, genres en tijden. De kwaliteit van muzikale compositie en uitvoering is even hoog als de kwaliteit van tekst en acteerwerk.

SONNEVANCK IN ZIJN REGIONALE OMGEVING

Enschede: Bijna 160.000 inwoners, van oudsher een arbeidersstad met een gemiddeld laag opleidingsniveau. Nu volop in ontwikkeling als stad voor innovatie en techniek, met een werkeloosheidscijfer dat voor het eerst in 40 jaar onder het landelijk gemiddelde ligt.

Regio Twente: 630.000 inwoners, waarvan 42% op het platteland woont. Economische groei, maar een mismatch tussen vraag en aanbod: grote vraag naar hoogopgeleiden. De uitdaging is om jeugd en jongeren te behouden voor de regio. In de grotere steden ca 15% inwoners met een niet-westerse migratie achtergrond, veelal van Turkse afkomst.

Overijssel: 1.157.000 inwoners, waarvan 44% op het platteland. Economische groei. Bestuurlijke ambitie om met cultuur bij te dragen aan een levendige provincie. Cultuureducatie en talentontwikkeling zijn belangrijke dragers voor de noodzakelijke ontwikkeling van 21^e eeuwse vaardigheden bij kinderen en jongeren. Percentage inwoners met migratie achtergrond lager dan het landelijk gemiddelde.

Landsdeel Oost: Overijssel en Gelderland: bijna een kwart van het oppervlak van Nederland. Ruim 3,2 miljoen inwoners, waarvan ruim 760.000 kinderen en jongeren tot 20 jaar.

Enschede en de cultuurregio Twente

Sonnevanck is gevestigd in de cultuurregio Twente, en voelt zich daar als een vis in het water. Onze standplaats Enschede is het stedelijk hart van die regio, met een brede culturele infrastructuur en elf grote culturele instellingen. Rondom die stedelijke kern: landelijk Twente. Hier kan Sonnevanck zijn makers tijd en ruimte bieden om op een afstandje van de Randstad hun voorstellingen te ontwikkelen.

De Twentse bevolking heeft gemiddeld een lager opleidings- en inkomensniveau dan het landelijk gemiddelde. Dat betekent voor Sonnevanck: een publiek dat ons met beide voeten op de grond houdt. Kinderen die ons uitdagen om intelligent maar altijd toegankelijk theater te maken en onze grote inhoudelijke ambities te vertalen naar klare taal, helder beeld, invoelbaar spel.

Innovatie, vindingrijkheid en lef zijn kernwaarden van de cultuurregio Twente, waarin zich de Universiteit Twente en vele hightechbedrijven bevinden. Sonnevanck onderschrijft die kernwaarden. Onze voorstellingen en ons educatie-aanbod dagen kinderen en jongeren uit om met een frisse blik naar zichzelf en de wereld te kijken.

Voor de nabije toekomst zijn voor Twente risico's van vergrijzing en krimp aan de orde. Sonnevanck wil graag een factor zijn die de regio aantrekkelijk maakt voor jonge gezinnen. Dat doen we met ons aanbod van jeugdvoorstellingen, maar ook door onze inspanningen op het gebied van cultuureducatie.

Samenwerking met scholen in Regio Twente is essentieel voor Sonnevanck. Daar ontmoeten we kinderen en jongeren uit alle groepen van de samenleving. We vervullen een voortrekkersrol in het platform Cultuureducatie Enschede, waarin basisscholen en culturele instellingen samenwerken aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

We investeren extra in scholen waar we kinderen ontmoeten met een achtergrond van lagere inkomens en opleidingen, in scholen die weinig aan cultuuronderwijs doen en in scholen in het landelijk gebied.

Partners in Enschede en Twente

Sonnevanck werkt veel en intensief samen met artistieke en maatschappelijke partners. Dat brengt ons inhoudelijke dialoog en vernieuwing. Het vergroot onze productionele armslag en daarmee ons publieksbereik.

Onze partners in Twente op een rij, met de opbrengst van samenwerking in kernwoorden:

De Nederlandse Reisopera: coproducties, hoge muzikale kwaliteit, vernieuwing van opera- en muziektheatervormen voor kinderen, vergroten van ons publieksbereik.

Phion, het orkest van Gelderland en Overijssel: meedoe-concerten, symfonische muziek, verbinding met VluchtelingenWerk Nederland, prachtig gezamenlijk educatiemateriaal, vergroten van ons publieksbereik.

Het Wilminktheater: locatieproductie in Enschede, delen in de ervaring van Wilminktheater met het produceren van locatietheater, vergroten van ons publieksbereik.

Het koor Consensus Vocalis: hoge muzikale kwaliteit, vergroting van artistieke en productionele armslag.

Rijksmuseum Twenthe: coproducties op locatie in het museum, verbinden van theater en beeldende kunst, theatrale rondleidingen voor schoolklassen.

Universiteit Twente: nieuwe samenwerking, verbinding met de opleiding *Creative Technology*, ontwikkeling van acterende robots, verbinden van theater en techniek, gezamenlijk educatiemateriaal.

Provincie Overijssel en Landsdeel Oost

Sonnevanck maakt deel uit van de Overijsselse Culturele Basisinfrastructuur. Als gezelschap voor de jeugd spelen we een substantiële rol in het provinciale cultuurbeleid, dat gericht is op cultuureducatie, participatie en talentontwikkeling. Samenwerking met scholen is daarbij van groot belang. Sonnevanck speelt 33% van zijn voorstellingen voor scholen in Overijssel en 66% voor scholen in Landsdeel Oost.

Voor sommige basisscholen, bijvoorbeeld in het landelijk gebied, is een bezoek met schoolklassen aan een theater moeilijk of onmogelijk. Voor hen maakt Sonnevanck voorstellingen die op school, in het speellokaal gespeeld kunnen worden. Met deze voorstellingen en de educatieve ondersteuning eromheen, bereiken we scholen in vele steden en dorpen in Overijssel.

Als onderdeel van de provinciale BIS draagt Sonnevanck bij aan de verbinding binnen de culturele sector. We delen onze professionele artistieke en zakelijke expertise met amateurs en semi-professionals en zijn zo mede een motor voor culturele ontwikkeling en vernieuwing in de regio.

Partners in Overijssel en Landsdeel Oost

In Landsdeel Oost is Sonnevanck zijn belangrijkste partnerschap aangegaan: sinds 2013 werken we in een alliantie samen met Toneelgroep Oostpool. Samen maken we twee voorstellingen per jaar, één voor 12+ en één voor 14+. Een vrachtwagentrailer op het schoolplein doet dienst als theater voor twee schoolklassen. Zo bereiken we samen ruim 13.000 jongeren in Landsdeel Oost per jaar. Van de veertien coproducties sinds 2013 werden er zes bekroond met een Krekel.

Onze partners in Overijssel en Landsdeel Oost op een rij, met de opbrengst van de samenwerking in kernwoorden:

Toneelgroep Oostpool: inspirerende artistieke en zakelijke dialoog, verbreding van artistiek netwerk, vergroting van artistieke en productionele armslag, vergroting van publieksbereik.

De Nieuwe Oost, KASKO (voorheen Kameroperahuis) en ArtEZ: nieuwe samenwerking, jaarlijkse Muziektheater-Residentie (zie hoofdstuk Talentontwikkeling), verbreding van artistiek netwerk.

De Nieuwe Oost, Introdans, Kwatta, Oostpool, Stadstheater Arnhem en Schouwburg Nijmegen: we zijn partner in de nieuwe regioproeftuin 'jeugd dans en - theaterproductienetwerk' voor post-emergent en midcareer makers.

SONNEVANCK IN LANDELIJK VERBAND

Alle voorstellingen die we voor de theaterzaal maken, spelen tournees in de landelijke theaters. De speellokaal- en trailervoorstellingen spelen naast hun scholentournees in Landsdeel Oost een aantal keer in (kleine) landelijke theaters. Zo kunnen we ook dit werk aan vrij publiek en collega's tonen.

Landelijke partners

Op een rij, met de vrucht van de samenwerking in kernwoorden:

Silbersee: hoge muzikale kwaliteit, avontuurlijke experimentele werkprocessen, artistiek vernieuwend muziektheater.

MaxTak, muziektheatergezelschap voor de jeugd, Amsterdam: nieuwe samenwerking, vergroting van artistieke en productionele armslag, voorstellingen-reeks in Amsterdam, vergroting van publieksbereik.

VluchtelingenWerk Nederland: bereik van honderden kinderen uit AZC's en hun ouders, vergroting van productionele armslag.

ROSE Stories, producent van cultureel diverse verhalen, Amsterdam: nieuwe samenwerking, verbreding van artistiek netwerk, input op het gebied van inclusiviteit, bereik van een diverser publiek.

SONNEVANCK IN INTERNATIONAAL VERBAND

Werken in internationaal verband is geen prioriteit voor Sonnevanck. Maar wanneer zich interessante kansen voordoen, grijpen we ze. Zo coproduceerden we in 2018 een Koerdische remake van onze voorstelling *Kereltje* (4+) met Theater Amed uit Dيارbakir in Oost-Turkije, de

geboorteplaats van regisseur Celil Toksöz.

We onderhouden goede collegiale contacten met Duitse muziektheater gezelschappen, waar theaterteksten van Daniël van Klaveren en Flora Verbrugge veel gespeeld worden.

Activiteiten

VOORSTELLINGEN, INHOUD EN THEMATIEK

In onze plannen voor 2017-2020 schreven we: 'Sonnevanck wil de inhoudelijke lading van de voorstellingen verder aanscherpen naar de actualiteit'. Dat hebben we gedaan, zoals blijkt uit de juryrapporten van onze bekroonde voorstellingen. Over *It's my mouth I can say what I want to* (2016): 'een belangrijk, actueel onderwerp. Hilarisch én confronterend.' Over *Edward Scharenhand* (2017): 'een actueel verhaal in een sprookjesachtig kader.' En over *Princess*, (2017): 'Een subtiel en prachtig spel over machtsverhoudingen en rolpatronen brengt een zeer actueel thema heel dichtbij.'

Onze voorstellingen in de periode 2017-2020 gingen over drie grote actuele thema's. In *Gender*, *Edward Scharenhand*, *Lev* en *De Witte Kamer* staat verzet tegen 'framing' centraal. In *Barbaartje*, *Broer*, *Ka-Blamm* en *Zwijnenstal* draait het om macht, geweld en de vraag wat beschaving is. *Sneue Gevallen*, *KIDS*, *Orfeo* en *Game Over* gaan over de overmaat van prikkels die de huidige samenleving op ons afvuurt en het belang van stilte, vriendschap en luisteren.

In de periode 2020-2024 blijven we reageren op de actualiteit.

- **Echt en 'fake'**

In *Liegebeesten*, *De Baron van Münchhausen*, *Roodkapje*, *het ware verhaal* en *Gullivers Reizen* worden vragen rond betrouwbaarheid van informatie gesteld.

- **Macht en onmacht**

Pakketje met, *Baas* en *Robot in love* gaan over macht, manipulatie en afhankelijkheid.

- **Afkomst en identiteit**

Meryem en Mannus, *Soulfood* en *What's eating Gilbert Grape?* gaan over identiteit en polarisatie. Hoe om te gaan met je afkomst of thuissituatie wanneer deze je alleen maar onzeker maken?

OUTPUT

Ieder seizoen spelen we:

Twee familievoorstellingen voor de landelijke theaters of op locatie

Twee trailervoorstellingen voor het voortgezet onderwijs

Een speellokaalproductie voor het primair onderwijs

Een Muziektheater-Residentie voor jonge makers

Een regionale productie gespeeld door jongeren (12-15 jaar) en amateurs

Eens in de 4 jaar maken we:

Een theateraal concert met Phion & VluchtelingenWerk Nederland, blijft 4 jaar op het repertoire.

Doorlopend spelen we:

Een theatrale rondleiding in het Rijksmuseum Twenthe

Een speellokaalvoorstelling voor kinderen met een meervoudige ernstige beperking

NIEUWE VOORSTELLINGEN

Daniël van Klaveren

Als nieuw artistiek directeur zal Daniël in 2021-2024 gezichtsbepalend voor Sonnevand zijn.

Daniël schrijft en regisseert:

'21	Exposed	14+	trailer	coproductie met Oostpool
Over het oprekken van grenzen rond cyberpesten, sexting en exposing. Over de aantrekkingskracht van gevaar en macht.				
	Baas	4+	kleine theaterzaal	
Vrolijk-anarchistische komedie over de baas willen zijn. Met acteurs en percussionisten, gebaseerd op de fabel van 'de steenhouwer en de Djinn'.				
'22	Theatraal concert	8+	concertzaal	coproductie met Phion en VluchtelingenWerk Nederland
Een vervolg op <i>Broer</i> . Symfonisch theatraal concert waarin kinderen participeren met zingen, dansen en bodypercussie.				
	Robot in love	7+	kleine theaterzaal	coproductie met Silbersee en Universiteit Twente (<i>Creative Technology</i>)
Twee robots als hoofdpersonen. Eén is ziek, de ander verzorgt hem liefdevol. Een ontroerende zoektocht naar de vraag wanneer je kunt spreken van leven, liefde en ziel.				
'23	Meryem en Mannus	8+	locatie	coproductie met Wilmink Theater en Consensus Vocalis
Familievoorstelling over de gemeenschappelijke en de verschillende geschiedenis van autochtoon-Twentse en Turkse gezinnen in Twente. Tekst op basis van research, interviews met bewoners van Enschede en dramaturgisch advies van Özkan Gölpinar.				
'24	Soulfood	6+	grote theaterzaal	coproductie met de Nederlandse Reisopera en ROSE Stories
Familie opera met klassieke zang, soul en jazz. Dunya reist door de tijd. Onbekende levensverhalen van belangrijke vrouwen uit de geschiedenis inspireren haar om te worden wie ze is.				

GASTREGISSEURS

De komende jaren vergroten we het muzikale aandeel van ons werk en de kwaliteit daarvan. Met de jonge, muzikale regisseurs Mart van Berckel, Ada Ozdogan en hiphopcollectief DIEHELEDING gaan we een duurzame verbinding aan. We herkennen in elk van hen de combinatie maatschappelijk engagement en muziektheater. De vruchtbare samenwerking met comedy-muziektheatermaker Marije Gubbels wordt voortgezet.

Mart van Berckel

Is afgestudeerd in 2016 en een aanstormend talent als muziektheaterregisseur. Hij creëert in zijn voorstellingen krachtige, eigen werelden. Met grote precisie in compositie en detail hanteert hij een verfrissende mix van disciplines.

`20	Pakketje Met	4+	speellokaal
Twee postbezorgers zetten een groot geheimzinnig pakket in de klas. Komedie en verwarring over wat mag, wat niet mag en waarom.			

`23	Roodkapje, het ware verhaal	6+	kleine theaterzaal
Over de onhoudbaarheid van <i>sugercoating</i> . Wie bepaalt eigenlijk wat kinderen mogen horen en zien? In een hilarische revue delen opstandige personages hún ongepolijste versie van het sprookje met het publiek.			

Ada Ozdogan

is afgestudeerd in 2014 en regisseerde in 2019 de trailervoorstelling *De Witte Kamer* bij Sonnevanc. Ada heeft een eigen absurdistische stijl. In fysieke, ritmische beeldtaal vertelt zij maatschappelijk actuele verhalen.

`21	Liegebeesten	6+	kleine theaterzaal
Een bizarre tocht van een kleine jongen door de wereld onder het doucheputje, waar de Liegebeesten wonen. Een muzikale road trip over het verlangen naar een simpele waarheid. Beeldend geïnspireerd op het werk van filmmaker Hayao Miyazaki.			

Hiphopcollectief DIEHELEDING

bestaat uit acteurs Nick Livramento Silva, Steven Ivo, Merel Pauw, Annebel Overbeeke en Dalorim Wartes, afgestudeerd in 2018 en regisseur Jip Vuik, afgestudeerd in 2015. DIEHELEDING heeft een unieke muzikale speelstijl, gebruikmakend van hiphop, rap en spokenword. Bij DIEHELEDING is hiphop ook de taal van kwetsbaarheid.

`22	De Baron van Munchausen	6+	kleine theaterzaal
------------	--------------------------------	-----------	---------------------------

Een uitbundige *brag and boast* over het fenomeen opscheppen. Wat kost het je en wat levert het je op?

`24	What's eating Gilbert Grape?	12+	trailer	coproductie met Oostpool
------------	-------------------------------------	------------	----------------	---------------------------------

Over de spagaat tussen een thuissituatie waarvoor je je schaamt en de buitenwereld waarin je leuk en succesvol moet zijn.

Marije Gubbels

maakt muzikale, feestelijke en grimmige comedy over hypocrisie.

`23	Gulliver's reizen	8+	kleine theaterzaal	coproductie met Max Tak
------------	--------------------------	-----------	---------------------------	--------------------------------

Een komische bewerking van het beroemde boek uit 1726. Gulliver reist langs wondere werelden van dwergen, reuzen en paarden en ziet hoe alle volken overtuigd zijn van hun eigen superioriteit.

Talentontwikkeling

MUZIEKTHEATER-RESIDENTIES

We maken structureel ruimte voor experiment en ontwikkeling van het genre muziektheater voor jong publiek. Landelijk zijn er initiatieven tot muziektheater-laboratoria, maar nooit gericht op jeugd. Sonnevanck wil zijn kennis en ervaring op dit gebied graag delen.

We vonden partners met dezelfde wens. Met productiehuis De Nieuwe Oost, KASKO en ArtEZ Muziektheater organiseren we vanaf 2021 jaarlijks een Muziektheater-Residentie in één van onze Oostelijke standplaatsen. Na een open selectieprocedure worden teams van regisseur-schrijver-componist uitgenodigd om in twee weken hun muziektheaterconcept te ontwikkelen tot een proefvoorstelling, uitgevoerd door muziektheaterstudenten van ArtEZ. Zo'n proeve wordt minstens twee keer gepresenteerd: een keer voor kinderen of jongeren en een keer voor vakgenoten en geïnteresseerd publiek. Feedback van het publiek wordt ter plekke gevraagd en de resultaten worden geëvalueerd. Geslaagde proeves maken kans om bij één van de drie deelnemende producenten verder te worden ontwikkeld.

JONGE KUNSTENAARS

Sonnevanck werkt veel met jonge, net afgestudeerde schrijvers, regisseurs, acteurs, musici en vormgevers. Hun eigentijdse stijl- en vormtaal spreekt kinderen en jongeren aan. Er is weinig afstand en het contact tussen voorstelling en publiek komt makkelijk tot stand.

Sonnevanck gaf tussen 2017 en 2020 opdrachten aan regisseurs Karlijn Kistemaker, Charli Chung en Ada Ozdogan, schrijvers Daan Windhorst en Tjeerd Posthuma en componisten Jelle Hoekstra en Xander Vrienten. In dezelfde periode speelden in totaal 28 recent afgestudeerde acteurs en musici bij ons. Daarnaast biedt Sonnevanck vele stageplaatsen aan acteurs, theaterdocenten, marketingmedewerkers en technici. Dit beleid zetten we voort.

JONGEREN EN AMATEURS

Jongeren met theatrale ambities kunnen bij ons terecht. Als publiek, maar ook op het podium. Sonnevack biedt hun sinds 2014 de kans te participeren in een professioneel werkproces. Jaarlijks spelen, zingen en musiceren ca. 15 jongeren (12-15 jaar) onder leiding van een professioneel makersteam, in een muziektheatervoorstelling die 3 keer in ons eigen huis speelt. Alles bij elkaar een grote stimulans voor de theaterambities van de deelnemers. Jongeren keren bij ons terug of stromen door naar de Coming-of-age producties van Toneelgroep Oostpool (16-21 jaar). Enkelen hebben inmiddels hun weg naar een van de toneelscholen gevonden.

In de komende periode zoeken we samenwerking met regionale amateurkoren en -orkesten (zowel jeugd als volwassenen) om het bereik van dit jaarlijkse project te vergroten.

Publiek

Voor veel kinderen en jongeren is een Sonnevanck-voorstelling hun eerste theaterervaring. Dat geeft ons de verantwoordelijkheid daadwerkelijk bij ze binnen te komen met een verrassende theaterbeleving die smaakt naar meer. Daarom praten we veel met kinderen, jongeren, hun leraren en ouders. We observeren ze tijdens voorstellingen. We vragen scholen en programmeurs om evaluaties en feedback. Zo bouwen we voort aan onze praktijkkennis over jeugdpubliek in de verschillende leeftijdsgroepen. Met die kennis maakt Sonnevanck theater dat we zelf belangrijk vinden voor kinderen en jongeren, maar vooral ook: theater dat zij graag willen zien.

DIVERS PUBLIEK

Kinderen en jongeren binnen één leeftijdsgroep vormen geen homogeen publiek. Grote verschillen in bijvoorbeeld gezinsinkomen, opleiding van de ouders of herkomst bepalen mede wie ze zijn en wat hen interesseert. Sonnevanck speelt daarop in door makers uit te nodigen die ook verschillende achtergronden hebben. We kiezen thema's, theatrale vormen en muziek op het kruispunt van hun eigen interesses met die van de doelgroep. Ook bij casten is diversiteit een criterium. Zo waarborgen we onze aansluiting bij diverse groepen in de samenleving.

Op verschillende speelplekken ontmoeten we uiteenlopend publiek. In de landelijke theaters spelen we in de weekenden voor families met kinderen. Dit publiek is nog steeds overwegend wit, hoog opgeleid en goed verdienend. Fijn publiek dat we koesteren, maar we zijn blij dat we door de week bij schoolvoorstellingen in dezelfde theaters, grote groepen kinderen met een diversere achtergrond treffen.

Met onze speellokaalvoorstellingen in de basisscholen en met onze trailervoorstellingen op de schoolpleinen van het voortgezet onderwijs, bereiken we publiek uit alle groepen van de samenleving. Onze drie medewerkers educatie/bemiddeling onderhouden en vergroten ons fijnmazige netwerk van basisscholen in Enschede en Overijssel en, samen met Tg Oostpool, het netwerk van scholen voor voortgezet onderwijs in Landsdeel Oost. In de komende periode gaat extra aandacht naar Vmbo-scholen.

In 2016 maakten we, exclusief voor kinderen met een ernstige meervoudige beperking, de voorstelling 'De Kleine Berenjacht'. We hebben deze voorstelling doorlopend op het programma en spelen hem elk seizoen op scholen voor speciaal onderwijs.

NIEUW PUBLIEK OP NIEUWE SPEELPLEKKEN

In de komende periode maken we onze eerste locatievoorstelling in Enschede. Zo vergroten we, in nauwe samenwerking met onze coproducent het Wilminktheater, onze zichtbaarheid in Enschede en in cultuurregio Twente.

Met de Nederlandse Reisopera maken we in coproductie een grote zaal voorstelling. Daarmee willen we in de landelijke theaters ook operaliefhebbers met hun kinderen en kleinkinderen gaan ontmoeten.

Door samenwerking met ROSE stories vergroten we onze kennis en ons bereik van cultureel divers publiek.

PUBLIEKSBEREIK

Uit publieksonderzoek blijkt dat niet de naam van het gezelschap bepalend is voor de keuze van de jeugdtheaterbezoeker, maar de titel van de voorstelling, de beeldtaal van de publieksuitingen en de sfeer rondom de voorstelling. Daarom hebben we de strategische keuze gemaakt om voor onze landelijke tournees te investeren in marketing op voorstellingsniveau, in plaats van op gezelschapsniveau.

We maken van het voorstellingsbezoek een totaalervaring voor het hele gezin. We creëren positieve verwachting met artistieke content via social media (foto's, teasers, trailers en making-of's). We creëren een extra contactmoment met een programmaboek vol informatie en spelletjes rondom de voorstelling. Daarin stimuleren we kinderen en ouders om samen over de voorstelling door te praten en ons reacties te sturen (en we krijgen er veel). Zo verbinden we publiciteit en educatie.

We onderhouden structureel contact met de marketing afdelingen van de theaters waar we spelen.

Samen met ons impresariaat STIP werken we aan het vergroten van ons netwerk van landelijke theaters en onderwijsprogrammeurs. De expertise van STIP op het gebied van marketing speelt een belangrijke rol bij het geven van titels aan onze voorstellingen. Ook in ons communicatieplan per productie maken we gebruik van STIP's kennis en ervaring.

We zetten in op gestage groei van het aantal bezoekers aan onze website (jaarlijkse groei gemiddeld 20%) en social media (Facebook jaarlijkse groei 10%, Instagram 30%).

We hanteren de online customer journey: de weg van een eerste kennismaking tot promotor van Sonnevandck. De 5 fasen zijn in kaart gebracht, geanalyseerd en worden voortdurend geoptimaliseerd. Met name op het gebied van loyaliteit kunnen we nog stappen maken: van eenmalige bezoekers tot trouwe klanten en ambassadeurs.

We zijn actief partner in het landelijk platform 'Podiumkids', een landelijk collectief van jeugdgezelschappen die gezamenlijk publiciteit genereren voor jeugdvoorstellingen.

Educatie en participatie

Als BIS instelling heeft Sonnevanck de opdracht om de jeugd naast voorstellingen ook met educatie te bereiken. Deze opdracht vatten we op twee manieren op:

- We maken **educatiemateriaal** voor kinderen en jongeren om de impact van onze voorstellingen te versterken.
- We dragen bij aan een goed **cultureel klimaat op scholen**. Want we zijn, voor de inbedding en impact van onze schoolvoorstellingen, afhankelijk van dat klimaat.

EDUCATIE MATERIAAL

Reflectie

Sonnevanck maakt muziektheater waarvan 'je hoofd opengaat': plotseling blijken er meerdere perspectieven op de werkelijkheid te zijn en onwrikbare meningen blijken te kunnen bewegen. Zo'n artistieke ervaring wordt groter als je er over praat. Door te reflecteren word je je bewust van je gedachten en emoties tijdens het kijken. Waardoor werden die opgeroepen? Wat vind je daarvan? Ons educatiemateriaal is gericht op het uitlokken van deze gesprekken.

Bij vrije voorstellingen bieden we kinderen een programmaboek aan dat uitnodigt tot gesprekken tussen kinderen en ouders.

Bij schoolvoorstellingen voor primair onderwijs informeren we de leerkracht vooraf over thematiek, relevantie en vorm van de voorstelling en geven we suggesties voor een kort voorbereidend gesprek in de klas over ieders verwachtingen. Voor educatie na afloop van de voorstelling maken we (vaak online) materiaal met achtergrondinformatie, actieve opdrachten en spelletjes, die uitnodigen tot reflectie en gesprek. Met vrienden of ouders, met de klas en de leerkracht of online met ons.

Bij de trailervoorstellingen bieden we samen met Toneelgroep Oostpool online achtergrond informatie over onderwerp en thematiek, over het artistieke team en de acteurs. Daarnaast maken we filmpjes die leerkrachten handvatten bieden voor een nagesprek in de klas.

Evaluatie

Tegelijk met het educatief materiaal ontvangt elke leerkracht een evaluatieformulier. Daarin vragen we naar zijn of haar oordeel over inhoud, vorm en organisatie van de voorstelling en het educatiemateriaal. Ook vragen we naar het oordeel van de leerlingen over de voorstelling en de educatie. Onze educatiemedewerkers analyseren de uitkomsten van deze feedback. Die analyse wordt besproken in het gezelschap en met de gastregisseur. Conclusies worden gedeeld met artistieke teams van volgende voorstellingen.

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT

Sonnevanck speelt 66% van zijn voorstellingen in schoolverband. Daarom spannen we ons in om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het culturele klimaat op scholen. We onderschrijven de doelstellingen van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK).

Terugblik

Vanaf 2013 vervult Sonnevank een voortrekkersrol in Cultuureducatie Enschede, het platform waarin de Enschedese schoolkoepels en de 11 grote culturele instellingen van de stad samenwerken aan CmK. Alle 70 basisscholen in Enschede, met in totaal 13.500 leerlingen, zijn gekoppeld aan één van de instellingen. Deze instelling helpt 'zijn' scholen een cultuurbeleidsplan te maken, ondersteunt de intern cultuur coördinator (icc'er), ontwikkelt lesmateriaal en werkt aan deskundigheidsbevordering van leerkrachten. De vraag van de school is daarbij leidend.

Na zeven jaar hard werken aan de doelen van CmK kijken we tevreden terug op mooi werk dat we samen met vele enthousiaste leerkrachten en directeurs verzet hebben. We constateren ook een aantal dilemma's:

- Niet iedere school heeft een vraag naar cultuureducatie, of naar kwaliteit.
- Leerkrachten zien cultuur vaak als een middel, bijvoorbeeld om te werken aan sociale vaardigheden.
- We zien dat individuele begeleiding van leerkrachten door theaterdocenten, 'coaching on the job', de beste manier is om duurzame deskundigheidsbevordering te bereiken (een conclusie die bevestigd wordt in het onderzoek 'Muziek, daar word je mee besmet' (2019) door L. Wartena), maar ook heel arbeidsintensief is.
- We hebben vragen bij onze rol: hoort het coachen van - niet altijd even gemotiveerde - leerkrachten wel bij onze opdracht? Hoe verhoudt deze grote tijdsinvestering ten dienste van een school zich tot de doelen van Sonnevank als theatergezelschap?
- Zijn kinderen niet meer gebaat met lessen van onze theaterdocenten?
- Het samen met de school ontwikkelen van leerlijnen op maat is heel arbeidsintensief, maar leidt niet persé tot duurzaam gebruik. Vaak heeft de school na een jaar lang samenwerking aan zo'n leerlijn, zin in variatie en kiest voor het volgende jaar een andere kunstdiscipline. De met veel tijdsinvestering gemaakte leerlijn belandt in een kast en komt daar niet meer uit.

Keuzes voor de periode 2021-2024

Sonnevanck blijft investeren in verbetering van het culturele klimaat op scholen. We gaan op zoek naar manieren waarop onze doelen als theatergezelschap en die van CmK in elkaars verlengde liggen.

- We bieden integrale kunsteducatie aan rond onze voorstellingen, gebruik makend van alle disciplines die muziektheater in zich heeft (literatuur, muziek, beeldende kunst, acteren).
- Individuele begeleiding wordt alleen aangeboden aan leerkrachten die met hun klas een van onze voorstellingen bezoeken. Binnen deze coaching geven onze theaterdocenten meer voorbeeldlessen.
- In plaats van het ontwikkelen van nieuwe leerlijnen, gaan we onze lesmethode 'De Betekenis

van Theater' meer inzetten. Deze is van hoge kwaliteit en maakt een koppeling tussen bezoek aan een voorstelling, theater maken in de klas en het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Bedrijfsvoering

FINANCIËLE POSITIE

Onze plannen voor 2017-2020 waren en zijn ambitieus: voorstellingen als “weapons of mass narration”. Na de grote groei in 2013-2016 richten we ons in 2017-2020 op bestendigen. Daarin liggen we, ook zakelijk gezien, op koers.

	Eigen inkomsten %	Subsidie per bezoeker
2009 - 2012	24	€ 48
2013 - 2016	38	€ 35
2017	41	€ 26
2018	48	€ 27

De eigen inkomsten zullen ook in 2019 en 2020 ruim boven de landelijke norm van 17,5% zijn, maar iets afvlakken. Ons eigen vermogen stijgt langzaam maar gestaag. Onze liquiditeit is sinds 2018 verbeterd. Daarbij blijft ons uitgangspunt dat we maximale output willen realiseren in relatie tot de middelen waarover we beschikken: ons ondernemerschap is dienend aan het uitvoeren van onze artistieke en educatieve opdracht. Voor de periode 2017-2020 hanteren we een streefpercentage aan eigen inkomsten van gemiddeld 35%. De fluctuaties per jaar worden veroorzaakt door het aantal coproducties in dat jaar en de hoogte van de coproductiebijdrage van de partner(s). Voor de periode 2021-2024 behouden we ditzelfde haalbare streefpercentage.

Onze plannen voor 2021-2024 zijn niet minder ambitieus:

- Een locatieproductie en een grote zaal familieopera.
- Zes theatervoorstellingen, acht trailervoorstellingen, twee speellokaalvoorstellingen, een nieuw theateraal concert en vier reprises.
- Een belangrijke investering in genre- en talentontwikkeling in Muziektheater - Residenties.
- Jaarlijks een productie met jongeren en amateurs.
- Vernieuwing in educatie, participatie en publiekswerk.

Met dit brede palet richten we ons op verdere verbreding van ons publiek, in alle segmenten van de samenleving en op alle leeftijdsgroepen tussen de 4 en 18 jaar.

Onze kwantitatieve doelstelling wat betreft publieksbereik is voor de periode 2017-2020 gemiddeld jaarlijks 33.000 bezoekers. Deze doelstelling gaan we behalen.

Voor de periode 2021-2024 gaan we met ons hernieuwde palet aan activiteiten uit van een jaarlijks gemiddeld aantal van 35.000 bezoekers voor al onze voorstellingen en activiteiten.

Om deze plannen te verwezenlijken stijgt onze normbegroting; zie daarvoor de toelichting op de begroting.

FINANCIERINGSMIX

Onze inkomsten bestaan allereerst uit structurele overheidssubsidies van het ministerie van OCW, de provincie Overijssel en de gemeente Enschede.

- De provincie Overijssel heeft op 11 december 2019 de intentie uitgesproken voor cofinanciering van instellingen die in 2021-2024 Rijksfinanciering ontvangen, waarbij wij met name genoemd zijn.
- Van de gemeente Enschede ontvangen wij een bijdrage in de huisvestingskosten en een meerjarige subsidie op grond van de landelijke regeling combinatiefuncties (toegekend tot en met 31-12-2022 met uitzicht op verlenging) waardoor wij een extra impuls aan de uitvoering van het CmK programma in Enschede kunnen geven.

Onze eigen inkomsten bestaan uit verkoop van onze voorstellingen op basis van uitkoop. Dit is de standaard bij jeugdtheatervoorstellingen in de kleine- en middenzalen en voor ons een betrouwbare, goed calculeerbare afspraak.

Een andere belangrijke inkomstenbron zijn coproducties. We hebben de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met coproduceren en daarvan geleerd, ook zakelijk en organisatorisch. Afspraken met onze coproductanten in de komende periode worden vastgelegd in een inmiddels zeer werkbaar en doorontwikkelde coproductieovereenkomst.

De afspraken met Tg Oostpool over de twee jaarlijkse trailervoorstellingen zijn vastgelegd in een meerjaren convenant en zijn opnieuw bekrachtigd voor de periode 2021-2024.

Een groot aantal van onze educatieve activiteiten in de regio brengen we in rekening bij het onderwijs. Voor bijzondere (educatieve) projecten hebben we een goede band met het International Cultural Fund, stichting de Versterking en een aantal specifiek stedelijke/regionale fondsen. Waar mogelijk maken we gebruik van bijdragen van landelijke fondsen als het FCP en het FPK bij compositie of libretto opdrachten.

Via de stichting Vrienden Sonnevand is de afgelopen jaren geëxperimenteerd met werving van gelden specifiek voor zogenoemde vriendenvoorstellingen. Dit zijn voorstellingen, speciaal voor kinderen voor wie het bezoeken van jeugdtheater niet vanzelfsprekend is. Zo spelen we voorstellingen met een uitgebreid randprogramma voor jeugdige mantelzorgers i.s.m. stichting Informele Zorg Twente. In de komende jaren zal deze invulling van 'Vrienden van Sonnevand' verder worden uitgebreid.

RISICO'S

We hebben te maken met een bundeling van strategische, operationele en artistieke risico's, die elk gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfsvoering.

Het overgrote deel van onze operationele risico's is op een adequate manier afgedekt (strikte kostenbeheersing, stabiele en goed te prognosticeren inkomsten, verzekeringen). Het grootste strategische risico ligt in de continuïteit van de financiering door de betrokken overheden.

Blijft over het risico van een relatief kleine organisatie als Sonnevanck die afhankelijk is van de beschikbaarheid en kwaliteit van de medewerkers, zowel in de artistieke als in de ondersteunende functies. We werken met een grote flexibele schil van medewerkers. Bij eventuele tijdelijke uitval kan op deze mensen een beroep worden gedaan. En we zorgen heel goed voor al onze medewerkers: zie daarvoor de toelichting over eerlijke beloning en de fair practice code.

Dit risicoprofiel in combinatie met de geplande stapsgewijze groei van het eigen vermogen maakt dat de continuïteit van de organisatie ook bij onverhoopte en onverwachte gebeurtenissen niet in gevaar zal komen.

EERLIJKE BELONING

Uit de evaluaties van de afgelopen jaren, zowel met vaste als met tijdelijke medewerkers, blijkt dat onze personele gezelschapswaarden: *betrouwbaar, open en veilig* herkend en erkend worden door onze medewerkers. We zetten sterk in op duurzame groei en ontwikkeling. En zijn overtuigd van het belang en de effectiviteit van het geven van vertrouwen.

Solidariteit binnen de sector is voor ons een vast uitgangspunt: collectief, als lid van de NAPK, Kunsten '92 en daardoor als actief deelnemer aan de sociale dialoog. En binnen ons gezelschap als betrouwbaar uitvoerder van collectieve afspraken.

Als ondernemer, werkgever, opdrachtgever, stagebegeleider en in het werken met vrijwilligers neemt Sonnevanck de verantwoordelijkheid op zich om een eerlijke, veilige en uitdagende werkplek te zijn. We volgen de CAO Toneel op alle daarin beschreven gebieden.

-S THEATER
SONNEVANCK-

www.sonnevanck.nl